

تا اطلاع
ثانوی تعطیل!

این روزها نه کسی در هیأت‌الرضا علیها السلام
روضه می‌خواند و نه کسی سینه می‌زند

شماره سیزدهم + سه‌شنبه ۲۳ آذر ۱۳۹۵ + ۱۳ ربیع‌الاول ۱۴۳۸

اخلاق حسنه
پیامبر اکرم

حجت‌الاسلام ناصر خلج
مدرس حوزه و کارشناس معارف اسلامی

www.qudsonline.ir

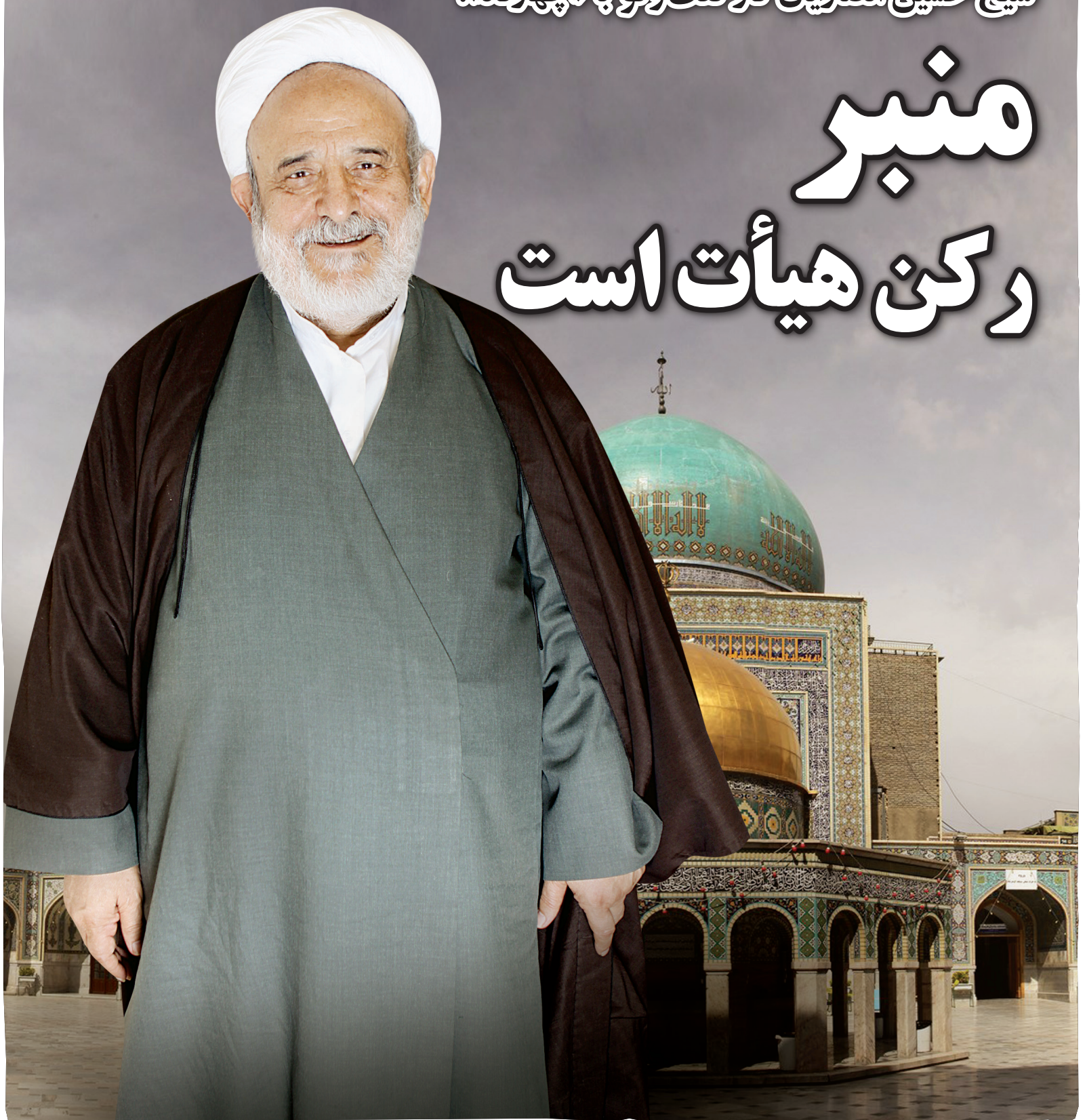
چهارشنبه

ضمیمه هفتگی روزنامه **قرن** ویژه هیأت‌ها و محافل مذهبی

شیخ حسین انصاریان در گفت‌وگو با «چهارشنبه»:

منبر

رکن هیأت است

آیت الله ناصر مکارم شیرازی با اشاره به سوءاستفاده‌هایی که در شرایط کنونی از مهدویت می‌شود، گفت: «در طول تاریخ افرادی از مهدویت سوءاستفاده کرده و خود را به عنوان مهدی معرفی کردند. در زمان مانیز سوءاستفاده‌هایی از موضوع مهدویت مشاهده می‌شود. چندین مهدی در این طرف و آن طرف وجود دارد، یا اینکه خود را فرزند دلامد و نماینده آن حضرت معرفی می‌کنند.»

پناه ببریم به خدا

سوره مبارکه نساء

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ... / به پدر و مادر و به خویشان و یتیمان و مسکینان و همسایه نزدیک و همسایه دور و رفیق نزدیک و در راه مانده و برده مملوکتان نیکی کنید...» (آیه ۳۶ سوره نساء)

شمع را نگاه کنید! هرچه به آن نزدیک‌تر می‌شوید روشنایی و گرمای بیشتری را دریافت می‌کنید. قرآن می‌خواهد ما شمع‌صفت باشیم. یعنی هر کس به ما نزدیک‌تر است، بهره و سود بیشتری دریافت می‌کند. به همین خاطر سفارش می‌کند اول پدر و مادر خود را مورد نوازش و احسان و لطف قرار دهید و بعد به نزدیکان خود از قبیل همسر، فرزندان، بستگان، آشنایان و... محبت کنید.

اخلاق حسنه پیامبر اکرم

حجت الاسلام ناصر خلیج، مدرس حوزه و کارشناس معارف اسلامی

تجلی ببخشد. امیرالمؤمنین (علیه السلام) فرموده: «پاک‌زادترین مردم، خوش‌اخلاق‌ترین آنهاست». راه دوم این است که ثمرات حسن خلق را برای مردم بیان کنیم. پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) فرموده: «حسن خلق ریشه دوستی‌ها را استوار می‌کند». اگر می‌خواهیم دوستی‌هایمان پایدار و پابرجا بماند باید حسن خلق داشته باشیم. حضرت علی (علیه السلام) در این خصوص فرموده: «اخلاقتان را نیکو کنید تا حسابتان در روز قیامت آسان شود». آن حضرت در جای دیگری فرموده: «خوش‌اخلاقی روزی را زیاد می‌کند و میان دوستان انس و الفت پدید می‌آورد». امام صادق (علیه السلام) نیز فرموده: «حسن خلق و خوشخویی عمر را زیاد می‌کند». راه سوم بیان ثمرات سوءخلق است. باید این ثمرات را هم در جامعه بیان کنیم که بداخلاقی چه ثمراتی دارد. در آیه ۱۵۹ سوره آل عمران آمده: «به سبب رحمت خداست که تو با مردم چنین خوشخو و مهربان هستی. اگر تندخو و سنگدل می‌بودی، اطرافیان از گرد تو پراکنده می‌شدند». چون یکی از ثمرات بدی خلق این است که انسان‌ها از دور و بر افراد کنار می‌روند. حضرت علی (علیه السلام) در این خصوص فرموده: «بدخلقی و بدخویی بدترین همنشین است». آن حضرت در جای دیگری فرموده: «بدخویی انسان را تنها می‌کند و اخلاق بد نزدیکان را می‌آزارد و بیگانگان را فراری می‌دهد». یک درمان عملی هم وجود دارد که به سه شیوه انجام می‌شود. راه اول برای افراد کم‌سن و سال و برای کودکانی است که تازه متولد شده‌اند یا دوران نوجوانی را می‌گذرانند. امام صادق (علیه السلام) فرموده: «فرزندان خودتان را با سه خصلت ادب کنید: اول توسط محبت پیامبر (صلی الله علیه و آله) دوم سیره اهل بیت (علیهم السلام) و سوم تلاوت قرآن کریم». ما دو گونه ادب داریم: ادب با مهر و ادب با قهر. ادب با قهر همان است که امام سجاد (علیه السلام) در دعای ابوحمزه ثمالی فرموده: «خدایا اگر می‌خواهی مرا ادب کنی با قهرت ادب نکن». اما یک راه ادب وجود دارد که همراه با مهر و محبت است و به مصداق بارز پایتخت هر کشور است. اگر کشوری پایتخت کشور دیگری را فتح کند در واقع مجموعه آن کشور را تصرف کرده. امام صادق (علیه السلام) فرموده: «و تو ای پیامبر بر قلعه اخلاق و کرامت قرار داری». انسان همچون مملکتی است که پایتخت دارد. پایتخت اعضا و جوارح انسان، قلب اوست. اگر این پایتخت فتح شود در واقع اعضا و جوارح انسان به تصرف درآمده. آن حضرت همچنین فرموده: «جای محبت در دل است و خداوند محبت خودش را در دل پیامبر قرار داده و او دارای خلق عظیم است». وقتی پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) مکه را فتح کرد اهل مکه ترسیدند و گفتند ما بیش از ۲۰ سال او را اذیت کردیم. حالا می‌آید و از ما انتقام می‌گیرد. ما دندانش را شکستیم و به او افترا بستیم. اما پیامبر همه را جمع کرد و فرمود: «امروز همان کاری را می‌کنم و حرفی را می‌زنم که برادرم یوسف به برادرانش زد. بروید که همه شما را بخشیدم». با این درمان عملی و حسن خلق پیامبر، همه مردم مکه بخشیده شدند.

حسن خلق چیست و چرا در اسلام این همه به آن سفارش شده؟ اصلا الگوی عملی خلق نیکو در اسلام چه کسانی هستند و چقدر پیروان آیین آخرین نبی خدا به این رفتار پایبندند؟ امام صادق (علیه السلام) فرموده: «روزی پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) خطاب به مردم فرمود می‌خواهید به شما خبر بدهم که بهترین شما چه کسی است؟ مردم گفتند بله یا رسول الله! آن حضرت فرمود بهترین شما خوش‌اخلاق‌ترین شماست که نرمخو و بی‌آزار است، با دیگران انس می‌گیرد و دیگران نیز با او انس می‌گیرند». وقتی جامعه می‌تواند به کمال و ایده‌آل خود برسد که حسن خلق به معنای واقعی نهادینه شود. امیرالمؤمنین (علیه السلام) نیز فرموده: «حسن خلق سرشته تمام خوبی‌هاست». وقتی جامعه می‌تواند از بداخلاقی‌ها کناره بگیرد که همه مردم حسن خلق داشته باشند. اما راهکارهای نهادینه کردن اخلاق نبوی در جامعه چیست؟ معتقدم راهکارهای نهادینه کردن اخلاق در جامعه یا به بیان دیگر درمان بداخلاقی در جامعه باید به دو شیوه صورت بگیرد: ۱. درمان علمی ۲. درمان عملی. راهکار علمی از سه شیوه پیگیری می‌شود: راه اول برای نهادینه کردن اخلاق در جامعه این است که ارزش اخلاق را برای مردم بیان کنیم. بیان ارزش‌های اخلاق در جامعه که مردم بدانند افراد برخوردار از حسن خلق و اخلاق پسندیده چه ارزشی دارند و چقدر اخلاق نیکو می‌تواند به خوبی‌ها

حجت الاسلام ناصر خلیج
مدرس حوزه و کارشناس معارف اسلامی

سبک زندگی نبوی

سید علی حسینی نژاد، مداح و طلبه

آنچه از درونمایه فضایل و سیره پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) مهم‌تر به نظر می‌رسد این است که چرا از ظرفیت‌ها و فرصت‌ها برای عمل به سیره پیامبر و ائمه (علیهم السلام) آن طور که باید و شاید استفاده نمی‌شود. امام حسین (علیه السلام) فرموده: «مورد غضب‌ترین بندگان نزد خداوند کسانی هستند که به نبی و حجت الهی اقتدا می‌کنند اما سیره آن حضرت را رها کرده‌اند». یک عمر از ذوات مقدس الهی دم می‌زنیم اما کاری به پیروی و پیاده‌سازی سیره مقدس آنها نداریم. این زنگ خطری است که وظیفه و تکلیف ما و اصحاب رسانه را بسیار سنگین می‌کند. ما باید به روشنگری و تبیین این موضوع در پرداختن به سیره عملی حضرات معصومین علی‌الخصوص نبی مکرم اسلام (صلی الله علیه و آله) بیشتر بپردازیم. در بعد فردی ویژگی‌ای که از نبی مکرم اسلام زبانه‌دار علم و خاص بود و حتی پیش از بعثت آن حضرت در بین اعراب از او به عنوان یک شخصیت بلامنازع یاد می‌کردند مهربانی و رأفت ایشان بود. پیامبر (صلی الله علیه و آله) نسبت به هم‌نوعان، همسایگان، دوستان و حتی حیوانات هم مهربان بود. این ویژگی موجب شد معاندین و مشرکین از نگاه ناصحیح خودشان دست بردارند و دل‌داده و عاشق شخصیت آن حضرت بشوند. پیامبر شخصیتی بود که به ملاقات آزاردهندگانش می‌رفت. کسی که روزی شکمه گوسفند روی سر و محاسنش می‌ریخت وقتی بیمار شد پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) به ملاقاتش رفت. این اوج رأفت پیامبر را نشان می‌دهد. پیامبر گرامی اسلام ساده‌زیست بود و غذای ساده‌ای را تناول می‌کرد و در عین حال بهترین لباس‌ها را از حیث تمیزی و نظم به تن داشت. در سیره اجتماعی پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) اولین نکته‌ای که به ذهن متبادر می‌شود این است که آن حضرت همان‌طور که در حلقه مهاجرین و انصار و بقیه مسلمین قرار داشت، در کانون گرم خانواده نیز این جایگاه را داشت و اگر در جایی متوجه ظلمی به غیرمسلمانان می‌شد، تا احقاق حق نمی‌کرد ساکت نمی‌نشست. در غزواتی که پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) در آنها حضور داشت وقتی می‌دید بعضی از رزمندگان سپاه اسلام به اسرا - مخصوصاً زنان - ظلم می‌کردند، مانع این کار می‌شد. آن حضرت شجاعت توأم با رأفت را داشت. یعنی در ابتدای جنگ‌ها می‌کوشید جبهه کفار را به راه راست هدایت کند و آنها را نصیحت می‌کرد و در صورتی که نمی‌پذیرفتند چنان شجاعانه می‌جنگید که قابل وصف نیست. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) به منبع حکمت الهی وصل بود و چنان عمیق، پرمغز، گویا و ژرف سخنرانی می‌کرد که تمام کلامش سراسر حکمت بود.

تولیت آستان قدس رضوی با اشاره به رویکردهای این آستان در دوره جدید گفت: «تأسیس دفاتر استانی آستان قدس امری تشریفاتی و آماری نیست. هدف و رویکرد ما تشکیل یک نهضت فرهنگی و خدمت‌رسانی در تمام کشور با همکاری و همراهی دستگاه‌های مختلف است.»

دهند تا هزاران جوان جمعه‌های هر هفته و در مناسبت‌های مختلف ساعتی را به هیأت مورد علاقه‌شان بیایند و پای روضه مباح مورد علاقه‌شان بنشینند.

شما انقلابی نیستید!

وی که در این سال‌ها از اعضای فعال هیأت‌الرضا (علیه السلام) بوده درباره مشکلات این هیأت می‌گوید: «گاهی اوقات بهانه‌هایی مطرح می‌شد که اصلاً با افرادی که دست‌اندر کار هیأت بودند یا در مراسم آن شرکت می‌کردند همخوانی نداشت. به عنوان مثال به هیأت‌الرضا (علیه السلام) که محفل بسیجیان و رهبانان شهید بود می‌گفتند شما انقلابی نیستید یا شؤونات اسلامی را رعایت نمی‌کنید! این مانع‌تراشی‌ها گریبان مجریان هیأت را در شب دوم محرم امسال گرفت؛ جایی که درهای ورزشگاه شهدای هفتم تیر بسته شد و اعلام کردند به دستور مسوولان مربوطه نمی‌توانید دیگر از فضای ورزشگاه استفاده کنید. با ریزنی‌هایی که انجام شد دهه اول محرم به پایان رسید. واقعا این جابه‌جایی‌ها هزینه‌های بسیار سنگینی به ما تحمیل می‌کند. به هر حال آماده کردن یک ورزشگاه که راحت بتوان همچون حسینیه در آن عزاداری کرد کار بسیار سختی است. در این راه تنها شهرداری تهران در بست و دیگر تجهیزات تبلیغاتی ما را یاری کرد. سازمان تبلیغات اسلامی هم ۱۰ میلیون تومان بودجه برای ما در کل سال تصویب کرده که هنوز پرداخت نشده. ما توقع خدمت نداریم اما انتظار نداریم در مسیر حرکت هیأتی که برنامه‌هایش گسترده‌تر از عزاداری است سنگ‌اندازی کنند. «درد فاطمه» برنامه منظم و منسجمی بود که پای عزاداران را به میادین شهر کشاند و بر شکوه فرهنگ اهل بیت (علیهم السلام) افزود. اصلاً عنوان مدافعان حرم از هیأت‌الرضا (علیه السلام) آغاز شد که در تسلی خاطر خانواده‌های معظم شهدای مدافع حرم تأثیر بسیاری داشت. اجتماع بیست و یکم ماه مبارک رمضان کار بزرگ‌تری بود که جمعیت باشکوهی را در فضای باز به عزاداری با زبان روزه دعوت می‌کرد.»

هیأت‌الرضا (علیه السلام) هم دچار مشکلات مالی و مکانی شد

تا اطلاع ثانوی تعطیل!

مرجان خسروی

توقع از مسوولان دولتی، هیأتی‌ها و مردم

مهدی رضائی درباره اینکه انتظار دست‌اندر کاران این هیأت از مسوولان چیست، می‌گوید: «کنون این هیأت به دلیل فعالیت‌هایش با مشکل مالی و نداشتن مکان دست و پنجه نرم می‌کند. از مسوولان انتظار داریم حداقل به خاطر مستمعین هم که شده اجازه ندهند هیأت تعطیل شود البته روی سخن ما فقط با مسوولان دولتی نیست. از مردم و افرادی که دست‌اندر کار امور هیأت هستند توقع داریم برای رفع مشکلات ما تلاش کنند. واقعا نمی‌دانم چرا جامعه مذهبی کشور نسبت به تعطیل شدن هیأت‌های بزرگ و پر مخاطب کشور هیچ جدیتی نشان نمی‌دهد! جالب است که سازمان اوقاف قبلاً یک دفتر کار برای تدوین فیلم‌ها و امور اداری در اختیار ما گذاشته بود اما قبل از محرم همان مکان هم پلمب شد. هیأتی که کنگره بین‌المللی امام علی (علیه السلام) را برگزار می‌کند و به تعبیری یک نماد فرهنگی محسوب می‌شود چرا گریبان آن را باید این غفلت‌ها، بی‌توجهی‌ها و سیاسی‌کاری‌ها بگیرد؟! آیا هیأتی که به تقویت و توسعه جریبان مدافعان حرم و فرهنگ دفاع از مقاومت کمک کرده و در پشتیبانی جبهه مقاومت با جمع آوری و ارسال کمک‌های مردمی فعالیت داشته است، نمی‌تواند یک نهاد و دستگاه فرهنگی باشد؟! البته ما با تمام توان و بضاعت، تلاش خود را برای برطرف کردن مشکلات و برقراری مجدد جلسات آن شاء الله انجام خواهیم داد.»

این نخستین باری نیست که خبر تعطیلی هیأتی سر زبان‌ها می‌افتد. همین چند وقت پیش بود که یکی از هیأت‌های فعال شهر تهران به دلیل مسایل مالی و نداشتن مکان مجبور شد به مخاطبین و مستمعین خود اعلام کند تا اطلاع ثانوی تعطیل است. حالاً نوبت هیأت‌الرضا (علیه السلام) رسیده که مهر تعطیلی بر پیشانی آن بخورد؛ هیأتی که هر هفته میزبان جوانان بسیاری بود تا با مداحی عبدالرضا هلالی به فیض برسند. به بهانه تعطیلی این هیأت سراغ مهدی رضائی از دست‌اندر کاران هیأت‌الرضا (علیه السلام) رفتیم و عوامل ایجاد این اتفاق را بررسی کردیم.

آن طور که این عضو هیأت‌الرضا تعریف می‌کند درست در زمانی که آوازه مباح جوان پیچیده بود هیأت تعطیل شد و مدتی بعد پرچم هیأت بر فراز حسینیه شهیدان صباغی به اهتزاز درآمد اما خبری از نوای مباح پراوازش نبود و مداحان دیگر در این هیأت می‌خواندند. با این حال مخاطبان قدیمی همچنان به هیأت می‌آمدند. رضائی در ادامه صحبت‌هایش می‌گوید: «بعد از یکی دو سال دوباره مکان هیأت تغییر کرد و این بار به امامزاده حسن (علیه السلام) رفت ولی این برنامه به دلیل مخالفت سازمان اوقاف دوام نیاورد و هیأت‌الرضا (علیه السلام) به حسینیه کرپلای‌ها نقل مکان کرد و دوباره تعطیل شد. حسینیه موسی بن جعفر (علیه السلام) واقع در میدان خراسان آخرین جایی بود که وسایل و تجهیزات هیأت‌الرضا (علیه السلام) را در خود جا داد. سال ۹۰ بود که خمینی شهری‌ها تصمیم گرفتند مکان خود را در اختیار این هیأت بزرگ قرار

آغاز فعالیت در محله مجیدیه

پایه و اساس هیأت‌الرضا (علیه السلام) با چند جوان و از یک جلسه محلی شکل گرفت و با افزایش استقبال مخاطبان از روضه خانگی خارج شد. مهدی رضائی درباره فعالیت‌های روزهای نخست این هیأت می‌گوید: «بعد از اینکه مخاطبان ما بیشتر شدند به مسجد ابودر رفتیم اما از آنجا که جلسات هیأت‌الرضا به دانه جوانان نزدیک بود، روز به روز بر تعداد افرادی که به هیأت می‌آمدند اضافه شد و خیلی‌ها هیأت‌الرضا (علیه السلام) را شناختند. همین زمان بود که این هیأت به حسینیه قهرودی‌ها نقل مکان کرد و به تعبیر بسیاری از همین مکان بود که به نقطه اوج جذب مخاطب رسید. تا آنجا که حاج منصور ارضی و دیگر مداحان برجسته و واعظان زنده کشور به این هیأت آمدند و از این همه استقبال جوانان ابراز خرسندی کردند.»

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱

آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی در دیدار با تشکل‌های متصدی «زیر سایه خورشید» در استان‌ها گفت: «تشکل‌های مذهبی و انقلابی جوانان سرمایه‌های عظیم جهان اسلام هستند. بنابراین دشمن از هیچ تلاشی برای خدشه و هجوم به این پایگاه‌های اسلامی فروگذار نیست». به گفته وی ظرفیت این تشکل‌ها برای توسعه فرهنگ رضوی و خدمت‌رسانی به نیازمندان می‌تواند کمک‌رسان استان قدس رضوی در نیل به سوی اهداف متعالی خود باشد.

حاجی‌روشن

باطمأنینه و عالمانه سخنرانی می‌کند. سخنان دسته‌بندی شده و اخلاق خوشش خیلی‌ها را مریدش کرده؛ از جوانان گرفته تا افراد پا به سن گذاشته که برای نشستن پای منبرش از راه‌های دور خودشان را به جلسات استاد می‌رسانند. او داستان‌های جذابی را پشت تریبون مطرح می‌کند، استادانه پند می‌دهد و طوری حرف می‌زند که حتی مخاطب را به وجد می‌آورد. همه کسانی که نزدیک به ۵۰ سال است به حسینیه هدایت یا همدانی‌های تهران رفت و آمد دارند خوب می‌دانند درباره چه کسی حرف می‌زنیم؛ شیخ حسین انصاریان. البته شیخ حسین یک روضه‌خوان فنی و حرفه‌ای هم هست و وقتی بعد از آن سخنرانی جذابش به لحظات ارادت به ساحت مقدس ائمه و شور بعد از شعور می‌رسیم می‌بینیم او وعظ پرشورش را با روضه‌خوانی متحرانه‌اش به اوج می‌رساند. در آستانه میلاد رسول اکرم ﷺ و هفته وحدت سراغ این استاد بزرگ وعظ‌کشور رفتیم و ساعتی با او به گفت‌وگو نشستیم.

● در شرایطی که دنیا با پدیده شوم تروریسم درگیر است و از طرفی رسانه‌های غربی در تلاشند تروریسم را با استعاره اسلام به دنیا معرفی کنند، وظیفه همه ما به ویژه رسانه‌های دینی در معرفی پیامبر اکرم ﷺ چیست؟ لازم است برای نزدیک‌تر شدن حرف‌هایمان ابتدا توضیحی بدهیم. مرحوم کاشف‌الغطاء که از چهره‌های علمی، بیدار و دنیاشناس به شمار می‌رود زمان که خبری از ماهواره و تلویزیون نبود و اصلاً کسی به قدرت رسانه پی نبرده بود گفت باید الگوی ما و کسانی که می‌خواهند از اسلام دفاع کنند پیامبر اکرم ﷺ باشد. «لَا يَنْتَشِرُ الْهَدْيُ إِلَّا مِنْ حَيْثُ اُنْتَشَرَ الضَّلَالُ / هدایت جز از راهی که گمراهی را گسترش می‌دهد، توسعه پیدا نمی‌کند». یعنی ما باید امروز از ابزار موجود، رادیو و تلویزیون، ماهواره‌های اسلامی، سایت‌ها و... برای معرفی پیامبر و آیین سعادت‌بخش اسلام استفاده کنیم و خودمان را در پیشگاه خدا برای دفاع از آن حضرت مسؤول بدانیم. باید با احساس مسؤولیت شدید نسبت به معرفی شخصیت بلامنازع آن حضرت و به کار گرفتن ابزار جدید رفتار کنیم و ایشان را از طریق قرآن که آیات فوق‌العاده‌ای دارد معرفی کنیم. «و ما ارسلناک الا رحمه للعالمین». این موضوع بسیار عجیبی است که خداوند متعال خطاب به پیامبر فرموده تو را منبعی برای مهر و محبت نسبت به عالمیان فرستادم. عالمیان یعنی چه؟ هم برای مردم شرق، هم برای مردم غرب و هم برای مردم جنوب و شمال جهان. للعالمین یعنی همه جهانیان؛ پیامبری

شیخ حسین انصاریان در گفت‌وگو با «چهارده»:

منبر رکن هیأت است

مجتبی برزگر

گرایش به اسلام وجود نداشت. اگر مردم عاشق اسلام شدند، قبل از دیدن زیبایی‌های دین، جذب اخلاق نیکوی خودت شدند و درک کردند که اخلاق تو تجلی دین توست. پیامبر اکرم ﷺ به شدت در خانه مهربان بود و به همسر و فرزندان خود احترام می‌گذاشت. نه مهربانی‌ای که بخواهد سوءاستفاده کند. نوعی مهربان بود که طرف مقابل را در فضای مهربانی رشد می‌داد و آنقدر محبت می‌کرد

شیخ حسین انصاریان درباره مهربانی و رأفت پیامبر اکرم ﷺ به نکات جالبی اشاره می‌کند و می‌گوید: «رفتار عمومی آن حضرت به شکلی بود که همه او را از پدر، خانواده، برادر، اقوام و حتی مردم کوچه و بازار به خودشان مهربان‌تر می‌دیدند. این خیلی مهم است که پروردگار به خاطر همین نکته اخلاقی خطاب به آن حضرت می‌فرماید اگر این‌گونه نبودی جاذبه‌ای برای

مردم جذب خلق نیکوی پیامبر شدند

حجت‌الاسلام والمسلمین مرتضی آقا تهرانی: «دشمنان در طول تاریخ اسلام تمام‌قد به دشمنی با مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام) پرداختند و این دشمنی‌ها هیچ‌گاه کم نشد. امروز شاهدیم آمریکا پس از مذاکرات طولانی و پذیرش برجام با حداکثر قاطع، تحریم‌های ایران را تمدید می‌کند و به راحتی یک تعهد بین‌المللی را زیر پا می‌گذارد و دیدیم سخن حکیمانه مقام معظم رهبری که فرمودند آمریکا قابل اعتماد نیست امروز برای همگان روشن شده».

منبری باید تقوا داشته باشد

اما ویژگی‌ها و شاخصه‌های یک منبری خوب از زبان استاد ۵۰ ساله وعظ کشور چیست؟ شیخ حسین انصاریان در این زمینه می‌گوید: «منبری باید به تقوا در بین مردم شناخته شده باشد، با مردم و در میان آنها باشد، برای مردم دلسوزی کند و نحوه تنظیم سخنرانی‌هایش به گونه‌ای باشد که در آخر آیه سوره توبه آمده: «انْفِرُوا خِفَافًا وَ ثِقَالًا وَ جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ... فَرْقَهُ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَ لِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ». منبری‌ها باید به گونه‌ای منبر بروند که مردم نسبت به درون خودشان و علیه کمبودهای معنوی و گناهانشان جبهه‌گیری کنند. اگر این گونه نباشد، نه مردم با منبر ارتباط برقرار می‌کنند و نه منبری‌ها اثر خواهد گذاشت. منبری‌ها بدانند ما برای منبر مدار کی بسیار عالی داریم که حتی می‌توانیم تا آخر عمر منبری تکرار برویم. یکی قرآن و تفاسیر بسیار مهمی است که بر آن نوشته شده. همچنین جلد دوم اصول کافی که آن را در طول سه سال ترجمه کردم و سه چهار ماه دیگر به مرحله انتشار می‌رسد. «المحججه البيضاء» ملا محسن فیض کاشانی، جلد یازدهم «وسائل الشیعه»، «تحف العقول» و سایر کتاب‌هایی را که درباره تاریخ اسلام در قم نوشته شده کنار هم دیگر بگذارند و هنر انتخاب هم داشته باشند. ببینند مردم زمان ما چه نیازهایی دارند که برابر آن نیازها سخن گفته شود تا مثلاً تأثیرات اجتماعی همچون به حداقل رسیدن طلاق را شاهد باشیم. باید دعوای و نزاع‌ها را خاتمه دهند، مردم را تلطیف کنند، خدا را محبوب مردم کنند و مردم را با روش انبیا و ائمه آشنا کنند. این رفتار و کردار یک منبر قطعاً مورد پسند پروردگار، پیامبر اکرم و اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم‌السلام) خواهد بود».

مردم برویم و مسایلی را نگوییم که مردم آنها را پس بزنند. مطالب را با متانت و به دور از هرگونه تندخویی بیان کنیم. از مسایل یا افرادی که می‌خواهیم تعریف کنیم افراط و تفریط نداشته باشیم و بفهمیم مردم چه چیزی را قبول دارند و چه چیزی را رد می‌کنند. مردم ما مردمی هستند که تمام حقایق را قبول می‌کنند. امام رضا (علیه‌السلام) فرموده اگر مردم زیبایی‌ها و عمق حرف‌های ما را بفهمند قطعاً از ما تبعیت می‌کنند. این حرف درستی است چرا که در طول ۵۰ سال وعظ و منبر رفتن به مسأله رسیده‌ام.

● یکی از نکاتی که امروز مطرح است مداح‌محور شدن برخی از هیات‌هاست. چطور می‌توان وزن یک منبری و مداح را به تعادل رساند که همسو با یکدیگر حرکت کنند؟

مداحی باید با اشعار پرمایه، تربیتی و نصیحتی و ذکر مصیبت صحیح همراه باشد. اما اینها فرع است و علم باید در مجالس اصل قرار بگیرد. برای حفظ اسلام گاهی لازم است پول خرج کرد. امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) فرموده: «اگر حادثه‌ای برای اسلام پیش آمد باید پول خرج کنید و این حادثه را بر گردانید». باید پول خرج کنیم و یک منبر درست و اثر گذار را مقدم قرار بدهیم و مداح را شاخه اصلی هیات قرار دهیم. اگر هیات مدیره مساجد و جلسات مذهبی عمر مردم را به شعر و مقداری ذکر مصیبت بگذرانند و حقیقتاً مردم را از علم و معارف الهی محروم کنند، یقیناً در قیامت مسؤولند.

● علی‌رغم اینکه حضرت محمد (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) پیام آور اسلام بوده اما امروزه حتی در بین مسلمانان هم مظلوم است. شاید درباره ائمه (علیهم‌السلام) بیشتر از پیامبر کار کرده‌ایم. برای جبران این غفلت‌ها باید چه کار بکنیم؟

به اعتقاد بنده علمای اسلام و حوزه‌های علمیه اقدامات موثری را در ستایش و انعکاس عظمت نقش پیامبر گرامی اسلام (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) انجام داده‌اند. اگر به کتابخانه‌های اختصاصی مثل کتابخانه‌های قرآنی مراجعه کنید خواهید دید چند هزار عنوان کتاب در این زمینه وجود دارد و نویسندگان و محققین بیشتر آثار خود را پیرامون این شخصیت بزرگ و موثر در معرفی اسلام به بشریت عرضه کرده‌اند. اما این ضعف و خلأ در نوع پرداخت‌ها وجود دارد. متأسفانه آثار فقط به زبان عربی و فارسی نوشته شده‌اند! از پنج قاره جهان مگر چند کشور به این زبان‌ها گرایش دارند؟ ما باید سرمایه‌های هنگفتی را صرف ترجمه این کتاب‌ها بکنیم تا جهانیان بتوانند از مفاهیم ارزشمند این آثار بهره ببرند. الان ارسال و انتقال پیام به کلیساها و مراکز آموزشی و علمی جهان کار مشکلی نیست. می‌توان با پست‌های الکترونیکی این کار را انجام داد. البته نباید توقع داشته باشیم که از ۱۰۰ گیرنده‌ای که توسط جریان‌های مختلف انحرافی شست‌وشوی مغزی شده‌اند همه نجات پیدا کنند اما بالاخره نیمی از آنها به مسیر درست رهنمون می‌شوند. در ادامه این نفرات اصلاح شده روی دیگر افراد منحرف جامعه تأثیر می‌گذارند. آنگاه مهرورزی، محبت، سلامت، اندیشه، کرامت و عشق‌ورزی پیامبر موج عظیمی ایجاد خواهد کرد.

که در همه امور زندگی‌اش برای شما کانون مهر، محبت، عاطفه و مهرورزی است. این سوال را از شما مخالفان داریم که آیا شایسته است به چنین شخصیت بلانزاعی حمله شود و چهره‌ای غیرواقعی از او نشان دهند؟ نهج البلاغه مملو از بیان شخصیت اخلاقی پیامبر است و روایات زیادی در «بحار الانوار» و کتاب‌های معتبر دیگر وجود دارد. این را باید به دنیا نشان داد. همین‌طور که آنها دارند با ما جنگ فرهنگی می‌کنند ما هم باید با آنها ستیز فرهنگی داشته باشیم. برخورد پیامبر با مردم و دشمن و با کسانی که در مکه بعد از فتح مکه آزارش دادند، نشان می‌دهد مهریابی و مهرورزی یعنی چه. با این اوصاف آیا این اسلامی که داعش معرفی می‌کند اسلام ساختگی نیست؟

● به عنوان یک منبری موفق و استاد اخلاق فکر می‌کنید روحانیون برای مقابله با این تفرقه‌ها چه وظایفی برعهده دارند؟

منبری‌ها در مقابل تبلیغات دشمن بسیار مسؤولند. اگر براساس مدارک درست و منویات برگرفته از قرآن و روایات انبیا و اهل بیت (علیهم‌السلام) منبر پخته‌ای داشته باشند و همه به خاطر خدا یک مطلب را دنبال کنند- که تبلیغ اسلام ناب و اسلام نازل شده بر پیامبر اکرم است- قطعاً جواب خواهد داد.

● در چنین شرایطی مداحان چه وظایفی دارند و برای گسترش وحدت در جامعه خصوصاً هیات‌ها باید چه کار کنند؟

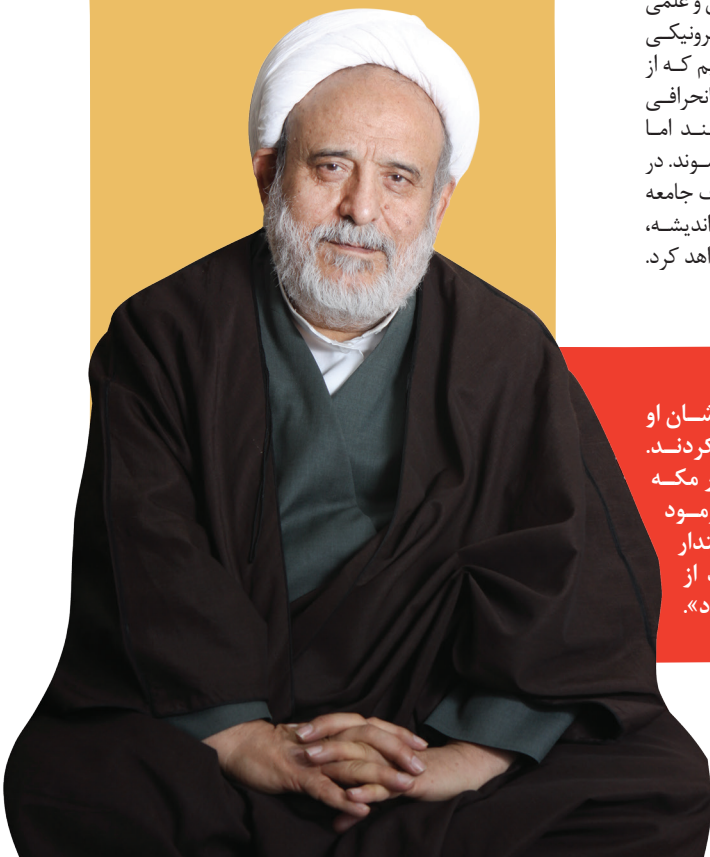
انتخاب بهترین اشعار نصیحتی که ریشه در آیات و روایات دارند مثل اشعار سنایی، صامت بروجردی، صائب تبریزی، قصاید سعدی و شعرای دیگری که حکیم و اسلام‌شناس بودند خیلی به این موضوع کمک می‌کند؛ شعری که اسلام را خیلی زیبا معرفی کردند و ذکر مصیبت براساس مدارک بسیار مهمی که در اختیار داریم. از کتاب «ارشاد» شیخ مفید گرفته تا «منتهی‌الأمال» شیخ عباس قمی و جلد‌های ۴۴ و ۴۵ «بحار الانوار» مداحان ما می‌توانند با هنرمندی این مصائب را احساسی به سمع و نظر مستمع برسانند که تلنگری به روحیه مردم نخورد. خوشبختانه منابع خیلی خوبی موجود است که اگر به این منابع مراجعه کنند یک مداحی عالمانه و مملو از بصیرت و فهم، متین و استوار بر اصول الهی و اسلامی به مرحله اجرا در خواهد آمد.

● شما مخاطبان زیادی دارید. منبری‌های ما باید چه رویکردی را دنبال کنند تا بتوانند افراد بیشتری خصوصاً جوانان را جذب کنند؟

روحانیون باید با نشاط صحبت کنند و مستمع خودشان را فقط خدا ببینند. یعنی فکر کنند یک مستمع بیشتر ندارند که آن هم پروردگار است. در بیان مسائل منفی به مردم حمله نکنند که مثلاً شما این گناه را دارید. غایبانه مسایل منفی را مطرح کنند و با لفظ مثلاً «بعضی‌ها» کار را جلو ببرند. دلشان باید برای همه بسوزد. همه عباد خدا هستند. با این جملات که ای کاش آنها سر سفره دین خدا بودند و ای کاش آنها هم این مشکلات روحی و عملی را نداشتند باید حرف بزنند. به عبارت دیگر باید با ظرافت قربان‌صدقه

با آن همه سنگینی کار و مشغله هدایتگری و انجام مأموریت‌های رسالت پیامبری برای خیلی‌ها باورپذیر نبود. در روایات متعددی داریم که به شدت دلتنگش می‌شدند تا برگردد و آنگاه آرامش پیدا می‌کردند. نکته اخلاقی دیگر این بود که آن حضرت در برابر یک عده متکبر، متعصب و جاهل قرار داشت؛ چه در مکه و چه در مدینه. این متکبران، جاهلان و متعصبان

با اقدامات ناپسند و غیرعالمانه و عاقلانه‌شان او را آزار می‌دادند و شخصیتش را لمس نمی‌کردند. اما آن حضرت با همه این افراد چه در مکه و چه در مدینه گذشت می‌کرد و می‌فرمود خدایا هدایت‌شان کن. یا حتی وقتی اقتدار پیدا کرد و قوی‌ترین فرد منطقه شد از تمام اهل مکه در یک لحظه گذشت کرد».

آیت‌الله محسن اراکی در همایش «عهد جانان» که با حضور بیش از ۲ هزار طلبه و دانشجو در شبستان امام علی مسجد مقدس جمکران برگزار شد، با بیان اینکه جامعه اسلامی باید خود را برای ظهور ولی عصر علیه السلام آماده کند، عنوان کرد: «هدایت جوامع بشری به سمت زمینه‌سازی برای ظهور امام عصر یکی از رسالت‌های نظام اسلامی است».

پانمبری

پانمبری؛ نوحه‌هایی برای گرم کردن مجلس

پانمبری در گذشته متفاوت از امروز بود و معنای آن فرق می‌کرد. اکنون به کسی که به دلیل علاقه به یک سخنران یا مداح تنها به مجلس او برود اصطلاح «پانمبری» را به کار می‌برند. در صورتی که در گذشته به این افراد پانمبری نمی‌گفتند بلکه به بزرگان و پیروان اصلی «پانمبری» می‌گفتند که خودشان دستی در نوحه‌خوانی و گرم کردن مجلس داشتند. به نوعی پانمبری، نوحه‌خوانی غیررسمی به حساب می‌آمد که یک یا چند نفر از حاضرین در مجلس پیش از آغاز مراسم اصلی عزاداری یا بین فواصل خالی مراسم مانند پایین آمدن واعظ از منبر و شروع مداحی یا فاصله بعد از مداحی تا اطمینان دادن به عزاداران انجام می‌شد. پانمبری‌ها، پیشکسوتان و بزرگان هیأتی، شاگردان و آشنایان واعظ و مداح بودند که با نوحه‌های متفاوت مرتبه‌سرای می‌کردند. هر چند امروز پانمبری تنها در برخی از مناطق ایران مانند بوشهر، کاشان، زواره، دامغان، سیرجان یا شاهرود دیده می‌شود اما چه بهتر که این آداب دوباره به همه مجالس بازگردند. به خصوص در مجالسی که هم‌اکنون سخنران و مداح در یک شب به چندین مجلس دعوت می‌شوند و معمولاً هر مراسمی با تأخیر شروع می‌شود. با این شرایط، دیگر شاهد این نیستیم که جمعیت تنها منتظر گرداندگان مجلس باشند. در قدیم دقیقاً وظیفه اصلی پانمبری‌ها همین بود. آنها که از اعضای خود هیأت بودند از فرصت‌های خالی مراسم استفاده و مجلس را برای مراسم اصلی روضه یا مداحی مختصری گرم می‌کردند و مداحی‌شان به گونه‌ای بود که حضار جواب می‌دادند. یعنی بخشی از بندها را مستمعین می‌گفتند یا گاهی آنها را به ذکر صلوات تشویق می‌کردند تا همه افراد در مجلس حس مشارکت بیش از یک مستمع را داشته باشند. بنابراین پانمبری که قدمت آن به دوره صفویه بازمی‌گردد چند ویژگی داشت: ۱. گرم‌کننده مجالس عزاداری بود. ۲. مجلس را با حس مشارکت صمیمی‌تر می‌کرد. ۳. احترامی به حساب می‌آمد که مجلس با نفس بزرگان هیأت و پیروان یا مداحانی که سن‌شان بالا رفته و توان مداحی رسمی را نداشتند، چند بیت در فواصل مجلس می‌خواندند و در برگزاری مراسم سیدالشهدا علیه السلام شریک می‌شدند.

چاووشی خوانی

چاووشی خوانی بیشتر برای بدرقه و استقبال زائران حج و عتبات کاربرد داشت. معمولاً در این مراسم، فردی با صدای بلند اشعاری را که مخصوص چاووشی خوانی بود می‌خواند تا اهالی محل را برای خداحافظی یا خوشامدگویی کاروان زیارتی آگاه کند. معمولاً این افراد در کنار زائران حرکت می‌کردند و اشعار به خصوصی که معمولاً ترجیع‌بند بود و بیت تکراری را حاضرین تکرار می‌کردند، مردم محله را به دیدار کاروان فرا می‌خواندند. این روزها که وظیفه اطلاع‌رسانی به عهده بنر و تلگرام و کارت دعوت قرار گرفته، دیگر از آیین چاووشی خوانی چیزی غیر از اشعارش که معمولاً از شاعران گمنام است باقی نمانده. اشعاری که امروز جزو مشهورترین نوحه‌ها به شمار می‌روند و بیشتر افرادی که ارادت به اهل بیت علیهم السلام دارند آن را حفظ هستند. شعر «بر مشامم می‌رسد هر لحظه بوی کربلا» بر دلم ترسم بماند آرزوی کربلا» یا شعر «هر که دارد هوس کربوبلا بسم‌الله»... در اصل چاووشی خوانی بوده‌اند که اکنون از آنها به عنوان نوحه استفاده می‌شود. اما چاووشی خوانی غیر از استقبال کاروان زیارتی، وظیفه خبر دادن فرا رسیدن ماه محرم را که روز آخر ذی‌الحجه انجام می‌شد به عهده داشت. اکنون این رسم، تنها در برخی از روستاها یا شهرهای کوچک مانند کاشان با همت مردم حفظ شده. البته باز هم مانند گذشته نیست که چاووشی خوان پیاده یا سوار بر اسب خبررسانی کند بلکه به جای اسب سوار بر ماشین و با بلندگو مردم را از رسیدن ماه عزاداری آگاه می‌کند. چاووشی خوانی در موارد دیگر هم پیش از شروع مراسم علم‌بندی، طوق‌بندی یا اجرای مراسم تعزیه نیز صورت می‌گرفت. غیر از این در شهری مانند بیرجند روز دوم ماه محرم که روز ورود کاروان امام حسین علیه السلام به کربلاست، افراد با اشعار و مضامین عزای سیدالشهدا چاووشی خوانی می‌کردند. چاووشی خوان هر چند کلمه‌ای ترکی به معنای رئیس فراشان، نوید قافله و پیشاهنگ کاروان است اما آیینی بود که در همه شهرهای ایران اجرا می‌شد.

چهار پایه خوانی

این رسم هنوز با وجود مداحانی چون شاه حسین بهایی، علامه ذوالفقاری، زریباف، مصطفی میرخانی و ماشاءالله چاووشی حفظ شده. با این حال باز هم در شلوغی‌های امروز آنقدر گمنام است که غیر از مداحان، بین مردم فراموش شده و کسی آن را نمی‌شناسد. چهارپایه‌خوانی مراسمی است که وقتی دستجات عزاداری به سوی بازار در حرکتند، در طول مسیر چهارپایه‌هایی قرار داده می‌شود که مداحان روی آن نوحه‌خوانی می‌کنند. چهارپایه‌خوانی رسمی است که از همان ابتدای عزاداری در ایران یعنی زمان آل‌بویه شکل گرفته.

صبح‌ها زمان برگزاری مراسم

در گذشته رسم بود بیشتر تکایا صبح‌ها مراسم برگزار کنند. بعد از نماز صبح با تجمع اهالی محل در هیأت‌ها مرتبه‌سرای، سینه‌زنی و روضه‌خوانی انجام می‌شد و در نهایت پذیرایی مختصری که چای و نان روغنی بود تا ساعت ۹ صبح به پایان می‌رسید. به همین دلیل، بازار تهران که مهم‌ترین هیأت‌ها را داشت از اول ماه محرم تا مراسم هفتم امام حسین علیه السلام تعطیل می‌شد.

مرور آیین‌های عزاداری که این روزها کمتر دیده می‌شوند

سنت‌های فراموش شده

نازلی محمدی

هیأت‌ها پر از آیین‌هایی است که برگرفته از واقعه عاشورا هستند؛ از نخل‌برداری، پولکه‌گردانی (مشعل‌گردانی) و خره‌گیری (گل‌مالی) گرفته تا تشنه‌گردانی، چاووشی خوانی و طوق‌گردانی که برخی از آنها در گوشه و کنار کشور دیده می‌شوند و خیلی از آنها به دست فراموشی سپرده شده‌اند. البته پادشاهان دوره صفویه و قاجاریه برخی رفتارهای وارداتی غربی را وارد عزاداری کردند که هیچ‌گاه در عزاداری سیدالشهدا علیه السلام معنا پیدا نکرد. در این میان برخی از سنت‌هایی را که در گذشته رواج داشته‌اند بازخوانی کرده‌ایم.

اجتماع بزرگ مردمی بیعت با امام زمان (عج) مصادف با سالروز آغاز امامت صاحب‌الزمان در میدان امام حسین تهران برگزار شد. در این مراسم، حجت‌الاسلام علیرضا پناهیان و استاد علی‌اکبر رائفی‌پور سخنرانی کردند و حاج محمدرضا طاهری به مداحی پرداخت. شعرخوانی وحید قاسمی نیز به این مراسم جلوه خاصی داد که مورد استقبال شرکت‌کنندگان قرار گرفت.

محرمانه

حجت‌الاسلام محمدجواد زمانی
اعتقاد دارد پیامبر اکرم (ص) در میان شعرا غریب است

باید شعر نبوی را تقویت کرد

سجاد یاسینی

شعر گفتن را از همان نوجوانی آغاز کرد و در وقت جوانی مسیر طبع شعری‌اش برای انبیا و ائمه (ع) روند رو به رشدی به خود گرفت. حجت‌الاسلام محمدجواد زمانی شاعر موفق است که به گفته خودش بارها توفیق داشته در دیدار شعرا از نزدیک با مقام معظم رهبری ملاقات داشته باشد و توصیه‌های مهربانانه ایشان را بشنود؛ نصیحت‌هایی که مبنای آنها بر ایجاد وحدت و انسجام در شعرا خصوصا شعرهای فاطمی است. او شعر گفتن را یک تکلیف اجتماعی می‌داند و معتقد است شعرا کمتر درباره سبک زندگی رسول اکرم (ص) شعر گفته‌اند و نبی اکرم در میان شعرا غریب و مظلوم است. برای همین تأکید دارد شعر نبوی را باید تقویت کرد.

جدی و منسجم تقریبا از ۱۸ سالگی سرودن شعر را آغاز کرد.

● به عنوان یک شاعر آیینی فکر می‌کنید شعر مداحی و شعر هیأتی به لحاظ ساختار و قالب چه تفاوت‌هایی با شعر آیینی دارد؟

به نظرم همه اینها در قالب شعر آیینی جا می‌گیرند. در واقع هیأت نمی‌تواند خیلی نماد شعر خاصی باشد. چیزی که ما می‌شناسیم شعر آیینی و شعر مذهبی است. منتها شعرهایی که در مجالس بیشتر به کار مداحان می‌آیند شعرهایی هستند که عنصر مدح و مرثیه در آنها پررنگ است. یعنی یا مدیحه باشند یا مرثیه. معمولا اشعاری که عنصر عاطفه در آنها پررنگ است بیشتر مورد اقبال جامعه هیأتی و مذهبی قرار می‌گیرند. حالا ممکن است برخی شعرا، شعرهایی باشند که خیلی عنصر عاطفه در آنها پررنگ نباشد، که

● از نخستین اتفاقی که منجر به شعر گفتن می‌شود آغاز کنیم. به نظر شما مهم‌ترین دلیل برای شاعر شدن چیست؟

به نظرم به این سوال نمی‌توان به طور کلی پاسخ داد چرا که بعضی اوقات یک اتفاق ساده و یک حادثه موجب شاعر شدن یک فرد می‌شود و برخی مواقع هم یک احساس لازم است که فرد را به سمت شعر ببرد. گاهی نیز یک تکلیف اجتماعی است که فرد احساس می‌کند و اغلب این موارد با علاقه به ادبیات همراه می‌شود. یعنی یک ذوق سرشار در وجود یک فرد باعث می‌شود فرد به سمت ادبیات برود.

● از چه زمانی به این جهان‌بینی رسیدید و شعر گفتن را به شکل جدی شروع کردید؟

من از ۱۲ سالگی شعر گفته‌ام اما به شکل

اکرم (ص) کمتر شعر سروده شده. به همین دلیل باید اشعار نبوی را تقویت کنیم. پیامبر فردی بود که اهل بیت (ع) به او عشق می‌ورزیدند و با یک مقام والا و یک جایگاه عظیم از او یاد می‌کردند. یک بخش هم این است که شعرای ما مطالعه لازم درباره سیره پیامبر اکرم را نداشته‌اند. ما باید جامعه شعری را برای اینکه اشعار نبوی گسترش پیدا کنند آماده کنیم. چون وجود مقدس پیامبر اکرم (ص) باعث وحدت فرق اسلامی است. چند سال قبل اشعاری را برای پیامبر سرودم. یکی از آنها یک ترکیب‌بند ۱۸ بندی است که در مدح آن حضرت است و تلاش این بود که بخش‌هایی از زندگی آن حضرت را در اشعار خودم ترسیم کنم. امیدوارم باز هم توفیق داشته باشم و بتوانم در سال‌های بعد اشعاری را تقدیم آن حضرت بکنم.

بعثت ختم رسل

بالی بیا به آبی احساس وا کنیم
خود را غریب صحبت هر آشنا کنیم
جایی که در خیال رهایی اسارت است
بالی اگر که بود وبال است وا کنیم
اندیشه زمین به زمان دگر نهیم
مانده است طفل عقل که سر در هوا کنیم
طاووس گلشنیم اگر پر نشان دهیم
گاهی ولی نگاه نواضع به پا کنیم
گرم از حرارت جبل‌النور سینه‌ایم
کو عطر جبرئیل که دل را حرا کنیم
حیران شدیم، لذت دیدار گل کند
شوری به دل ز بعثت ختم رسل کند
شب در سکوت کوچه بسی راه رفته بود
امواج مد واقعه تا ماه رفته بود
هر یوسفی که پیرهنی از کمال داشت
با طعن گرگ حادثه در چاه رفته بود
حتی زمین که دیرزمانی خروش داشت
در خلصه شکفتن یک آه رفته بود
دختر طلای زنده به گوری به گوش داشت
شیطان به بزم مردم گمراه رفته بود
تنها به مکه بود که در جاده حرا
مردی به شوق سیر الی الله رفته بود
آن مرد هم تو بودی و تکبیر زن شدی
ذریه حقیقی آن بت‌شکن شدی

آنها در درجه دوم قرار می‌گیرند. با این حساب باز هم این شعرا ضعیف نخواهند بود. بنابراین وقتی اشعار عاطفی قوی خوانده می‌شوند بیشتر مورد قبول واقع قرار می‌گیرند. حتما این شعر را بارها در محافل مذهبی شنیده‌اید: «از آب هم مضایقه کردند کوفیان/ خوش داشتند حرمت مهمان کربلا». شاید خیلی آرایه‌های پررنگی در این شعر وجود نداشته باشد اما عنصر عاطفه در آن بسیار قوی است و به خاطر همین خیلی مورد اقبال قرار می‌گیرد و کسی که این شعر را می‌شنود به طور ناخودآگاه اشک از چشمانش جاری می‌شود. پس اشعاری که مدیحه و مرثیه هستند اگر عنصر عاطفه داشته باشند بیشتر به آنها اقبال وجود دارد.

● به نظر شما شعرا باید چه کار کنند که شعرشان به دل بنشیند؟ بعضی از شاعران می‌گویند وقتی می‌خواهیم شعر بگوییم می‌رویم حرم امام رضا (ع) یا قم تا دلمان وصل شود.

اگر شعر بخواهد بر دل بنشیند باید از دل برآید. ما اشعاری داریم که بیشتر جنبه کوششی دارند تا جوششی. آنها هم بر دل می‌نشینند. منتها اغلب اشعاری که بر جان‌ها نفوذ می‌کنند اشعاری هستند که از دل‌ها برآمده باشند. به نظر من عنصر معنویت خیلی در شعر موثر است. همان‌طور که اشاره کردید حضور در حرم و اماکن مقدسه به اینکه شعر انسان دلی بشود کمک می‌کند.

● شما جزو شاعرانی هستید که بارها برای شعر خوانی به محضر مقام معظم رهبری رسیده‌اید. در این رفت و آمدها، حضرت آقا در مورد فضای شعر مذهبی یا در مورد شعرهای خودتان توصیه‌ای داشتند؟

حضرت آقا توصیه‌های فراوانی را به بنده حقیر داشتند که یکی از آنها همین بحث شعر پند و ادبیات اخلاقی است که سفارش می‌کردند در اشعارتان حتما این نکات پندآموز را بیاورید. دوم این بود که حتما شعر را ویرایش کنید و هر بیتی که در خوب بودن آن تردید دارید حذف کنید و اجازه دهید بهترین ابیات از شما به یادگار بماند. بزرگان گفته‌اند لازم نیست قصیده حتما ۵۰ بیت باشد. برخی اوقات ۱۵ بیت هم ابیات را برجسته و مطلوب می‌کند. بهتر است آدم اشعارش را گلچین کند و بهترین‌ها را بیاورد و ابیاتی را که سست، ضعیف و معنای آنها خوب نیست حذف کند. از توصیه‌های مهم دیگر ایشان رعایت وحدت اسلامی در اشعار به ویژه اشعار فاطمی است که مسأله وحدت اسلامی و اخوت دینی را در دستور کار خود دارند. شعر آیینی نباید به پیکره جامعه اسلامی ضربه بزند و موجبات اختلاف و تفرقه را فراهم آورد. ما با اشعاری مواجهیم که اختلاف‌برانگیزند و این باعث شده این اشعار به ما ضربه بزنند. تمام تلاش ما باید این باشد که از ابیات اختلاف‌برانگیز پرهیز کنیم و شعر ما به مسأله برادری دینی و وحدت اسلامی کمک کند.

● پیدیرید که پیامبر اکرم (ص) در جامعه شعرا مظلوم واقع شده و شاعران بیشتر برای ائمه (ع) شعر سروده‌اند.

پیامبر اکرم (ص) در میان شعرای ما غریب است و ما اهتمام لازم را به اشعار نبوی نداشته‌ایم. اغلب مجموعه‌های شعر ما که منتشر می‌شوند با مداحی از امیرالمؤمنین (ع) آغاز می‌شوند و درباره پیامبر

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱

همزمان با فرارسیدن ۱۷ ربیع‌الاول از گنبد جدید طلاکاری شده حرم حضرت علی (ع) رونمایی می‌شود. حسن پلارک رئیس ستاد بازسازی عتبات عالیات گفت: «اکنون صحن حضرت زهرا (س) صحن عقبه بنی‌هاشم در حرم حضرت زینب (س) صحن صاحب‌الزمان کاظمین و طرح توسعه امامین عسکریین را در دست اجرا داریم ولی اولویت ما اتمام صحن حضرت زهراست که بخش زیارتی آن در ۱۷ ربیع‌الاول به طور کامل به پایان می‌رسد.»

نشانی

داریم با «حسین حسین» پیر می شویم...

یکی از سنت‌های زیبای هیأت‌های قدیمی گرفتن عکس یادگاری با کتیبه و پرچم هیأت بوده که در این سال‌ها فراموش شده. پیشنهاد می‌کنیم دست به کار شوید و پس از پایان مجلس تان یک عکس یادگاری دسته‌جمعی بگیرید و برای «چهارده» ایمیل کنید تا در همین صفحه منتشر شود.

qudsonline14@gmail.com

سجده شریف

نزول نکنید!

اگر مشکلات اقتصادی دارید و همه راه‌ها برایتان بسته شده، هیچ‌وقت فکر گرفتن ربا به ذهن‌تان خطور نکنند. اصلاً دور آن را خط قرمز بکشید و چند راه حل دیگر را امتحان کنید. عقده‌های اسلامی بهترین راه برای معامله است که اسلام شکل صحیح آنها را گفته که هم حالند و هم سود دارند. قرض اولین راه است. هنوز هم آدم‌ها یا مؤسسه‌هایی هستند که کارشان دادن وام قرض‌الحسنه است. مثل صندوق مساجد و مؤسسه‌هایی که برای دادن وام تأسیس شده‌اند. مضاربه دومین راه است. مضاربه عقدی است که با آن یکی از طرفین معامله به عنوان مالک، سرمایه‌ای نقدی را جور می‌کند و طرف دیگر معامله با آن تجارت می‌کند و در سود و زیانی که به دست می‌آید هر دو طرف شریک می‌شوند. مشارکت مدنی راه بعدی است. این نوع مشارکت یعنی قاطعی کردن میزان سرمایه‌ای که هر شریک می‌آورد. این کار برای راه انداختن کار یا سرمایه‌گذاری است و در آن تقسیم سود بین طرفین به نسبت سرمایه‌ای است که آورده‌اند. جعاله هم راه حل خوبی است. جعاله یعنی جاعل (کارفرما) مبلغ مشخص و تعیین شده‌ای را در ازای انجام کار مشخصی به کسی که آن را انجام داده بدهد. آخرین راه حل پیشنهادی ما راه‌اندازی صندوق‌های خانوادگی است. یک صندوق قرض‌الحسنه خانوادگی یا دوستانه یا با مشارکت همکارانتان می‌تواند شما را از ربا دور کند. فقط کافی است ماهانه مبلغ مشخصی را روی هم بگذارید و یک نفر برنده شود و این روال را تا تمام شدن قسط‌های همه ادامه دهید.

[عکس یادگاری: هیأت محبان المهدی (ع) نازی آباد، سال ۱۳۹۵]

پیشرو

کانال تلگرام

در حسینیه شعر بخوانید

علمی فن می‌گویند هر شعری که صبغه دینی داشته باشد و متأثر از آموزه‌های اسلامی باشد، در حوزه شعر آیینی قرار می‌گیرد. به طور کلی تنها مسأله‌ای که شعر آیینی را از انواع شعر متفاوت می‌کند موضوعات آن است. به عنوان مثال شعر آیینی در دوره معاصر علاوه بر استفاده از موضوعاتی مثل شهادت، دفاع مقدس، فرهنگ عاشورا و... در سروده‌هایی که به نوعی در منقبت و مرثیه ائمه اطهار (ع) و دیگر بزرگان مذهب باقی مانده، شاعر به شکوه و حماسه‌آفرینی آنها و هدقمند بودن شهادت‌طلبی و آرمان‌های آنها اشاره دارد تا فقط سوگ و مرثیه اندوهبار. اگر از طرفداران این نوع اشعار هستید، کانال تلگرام «حسینیه» گزینه مناسبی برای عضو شدن است. چون هر روز می‌توانید شعرهای آیینی مناسبی و غیرمناسبتی را دنبال کنید. برای عضویت در این کانال کافی است به آدرس telegram.me/hosnih سر بزنید.

اپلیکیشن

تاریخ سکوت

نوشته‌های تاریخ درباره امام حسن مجتبی (ع) کم است. تنها چیزهایی که از این زندگی عجیب مانده، چند حکایت شیرین از دوره پیامبر اکرم (ص) و یکی دو پرده کوتاه از دوره امامت آن حضرت است. بقیه‌اش انکار گم شده. همه چیز بعد از آن روایت‌ها خلاصه می‌شود در ماجراهای صلح امام حسن با معاویه. قهرمان بزرگ روزهای جمل، نهروان و صفین محکوم می‌شود به سکوت برای حفظ اسلام. چون آدم‌های دور و برش عاقبت را ترجیح دادند و نادان‌ترها یا به فریب معاویه گرفتار شدند و صلح می‌خواهند یا تهمت‌های از خورجند که درد جنگ دارند، نه درد دین. برای همین آن سکوت بزرگ گواهی است بر نادانی زمانه. او لب دوخته بود تا حقیقت بماند. حیف است امام حسن (ع) در همین یک روایت تلخ تاریخی خلاصه شود. نرم‌افزار «حق‌الحقیق» اطلاعاتی ارزشمند درباره زندگینامه، اخلاق و فضایل، سخنان، داستان‌ها و حکایت‌هایی از امام حسن دارد که به کارتان می‌آید. ۱۳ بخش در این اپلیکیشن وجود دارد که از زیارت‌نامه امام حسن و زندگینامه آن حضرت قبل و پس از امامت شروع می‌شود تا موضوعاتی مثل امام حسن (ع) در نگاه ادب، هنر، رسانه‌ها و کتاب‌ها. آخرین بخش نرم‌افزار هم شما را به سایت همنام این نرم‌افزار وصل می‌کند تا مطالب بیشتری در آن بخوانید. این نرم‌افزار اندرویدی را می‌توانید از نشانی <http://goo.gl/TZAe1n> دریافت و نصب کنید.

محفل

مناجات بشنوید

باتوق اصلی اهالی جنوب شرق تهران یک مسجد قدیمی است که در شب‌های ماه مبارک رمضان از ساعت یک نیمه‌شب تا دم سحر برنامه دارد و پلمتری هایش کم نمی‌شوند. اصل برنامه هم مناجات‌های سوزناک دو ملاح اسم و رسم‌دار و صاحب‌سبک تهران است. حاج مثلاًالله عابدی و حاج مهدی سمواتی با دعاها و مناجات‌های مبارک ماه رمضان دم می‌گیرند و چشم اهالی مسجد احسانی خیس و دل‌هایشان را سبک می‌کنند. در کنار مسجد کتلفروشی هم هست که می‌توانید انواع و اقسام کتاب‌های مذهبی را در آن پیدا کنید و بخرید. جای‌های قندپهلوی مسجد شهنا بعد از مراسم هایش را هم در خنکای نسیم شبانه تهران از دست ندهید. نشانی مسجد ابتدای بزرگراه محلاتی، نرسیده به میدان شهید محلاتی است.

پادشاه

مناجاتنامه

خدایا در توفان‌های سنگین و بنیان‌کن بعضی تو را از دست می‌دهند و برخی تو را به دست می‌آورند. دست ما را از دست خودت دریابور و دست و دلمان را از خودت خالی نکن. خدایا در هجوم بی‌امان شدت‌اند و سختی‌ها، گروهی به دامن تو می‌آورند و گروهی از دامن تو می‌گریزند. ما من و گریزگاه ما را آغوش مهربان خودت قرار ده.

سید مهدی شجاعی

چهارده - ضمیمه هفتگی روزنامه قدس

ویژه هیأت‌ها و محافل مذهبی

مدیرمسئول و سردبیر: ایمان شمسایی

دبیر ویژه‌نامه: رضا صیادی

طراح ناماره: محمد صدیقی

با همکاری موسسه فرهنگی هنری عقیق www.aghigh.ir

www.qudsonline.ir

